

Нам пощастило писати перші сторінки новітньої історії світової цивілізації

«Цього року ми відзначаємо 30-річний ювілей Асоціації серцево-судинних хірургів України...». Саме так мала розпочатися редакційна стаття першого номера журналу.

Однак цього ранку о четвертій ранку 24 лютого мирне життя українців припинилося. Підступне вторгнення безглузлого сусіда на територію суверенної європейської держави зруйнувало усі принципи людської моралі та цивілізованого суспільства, не кажучи вже про міжнародні конвенції. Тоді, у перші дні війни, ми ще не усвідомлювали, що зіткнемося зі справжнім фашизмом, тільки більш жорстоким, ніж у Другу світову. Рашизм – це цілеспрямоване знищення мирного населення, бомбардування об'єктів, де великими літерами написано «ДІТИ», розстріл колон біженців у заздалегідь домовлених «зелених коридорах», осіб, які стоять у чергах за продуктами, руйнування житлових кварталів, лікарень, пологових будинків, укріплень тощо.

Ми дійсно вважали росіян заручниками путінського режиму і співчували їм. Однак ми так і не дочекалися співчуття та засудження віроломного вторгнення в Україну від своїх російських колег, медичної спільноти, тих, кого вважали друзями. Що це – тваринний страх, мовчазне погодження, важке (добровільне) інформаційне отруєння або повна байдужість до всього за межами свого кола? Бог їм суддя. Нам зараз не до цього.

З перших днів війни НІССХ ім. М. М. Амосова та більшість кардіохірургічних центрів України не припинили своєї роботи. У перші тижні ми вимушено призупинили більшість планових втручань, зосередившись на пацієнтах, які перебувають у важких та життєзагрозливих станах, поранених бійцях і мирних мешканцях. Переважну більшість консультативної роботи перевели у дистанційний формат.

Водночас ми розуміємо, що не можемо тривалий час відмовляти пацієнтам у плановому лікуванні, оскільки негативні наслідки відтермінованої хірургічної допомоги під час локдаунів у зв'язку з пандемією COVID-19 ми спостерігаємо вже майже два роки. Тому було прийнято рішення у швидкому порядку розгорнути високоспеціалізовану кардіохірургічну допомогу в центрах, які розташовані у найбільш безпечних регіонах, куди можуть добратися пацієнти. У нас уже напрацьований досвід проведення складних виїзних операцій, що дало змогу зменшити ризики, пов'язані з транспортуванням пацієнтів. Наші фахівці, а також спеціалісти більшості кардіохірургічних центрів постраждалих регіонів долучилися до роботи у Вінниці, Івано-Франківську, Тернополі, Хмельницькому.

Велику підтримку українським кардіохірургам висловила Європейська асоціація кардіоторакальних хірургів (European Association for Cardio-Thoracic

Surgey – EACTS). Вона не тільки рішуче засудила протиправні дії російського агресора, а й запропонувала дієві заходи підтримки української кардіохірургічної спільноти. Зокрема EACTS вже виділила кошти на фонд екстреної допомоги у розмірі 100 000 євро та скасувала членські внески для всіх членів з України, включно з новими членами, які бажають приєднатися цього року до EACTS. Європейська спільнота на своїх сторінках соціальних мереж та офіційному сайті опублікувала заяви із засудженням вторгнення Росії та максимально поширила моє відеозвернення як Голови Правління Асоціації серцево-судинних хірургів (ACCX) України щодо ситуації в Україні.

Спільна робота представників EACTS, Асоціації серцево-судинних хірургів України та НІССХ ім. М. М. Амосова щодо подальших кроків підтримки України, кардіохірургічної спільноти та наших співгромадян, які потребують кардіохірургічного лікування продовжується.

Також зазначу, що Європейське товариство кардіологів (European Society of Cardiology – ESC) не залишилося байдужим – ними було виділено 50 000 євро у фонд міжнародної незалежної медичної гуманітарної організації Médecins Sans Frontières (дослівно – лікарі без кордонів), запропоновано офіційно допомогу усім українським членам товариства та їхнім родинам, скасовано оплату та забезпечено автоматичну реєстрацію українських лікарів-кардіологів на усі найближчі конгреси, а також, що не менш важливо, товариство припинило співпрацю із росіянами та білорусами – призупинено їхнє членство в товаристві, наукові публікації та участь у будь-яких формах

наукових заходів, про що є відповідні заяви на офіційному сайті ESC.

За 30 років свого існування АССХ України об'єднала 49 спеціалізованих центрів у всіх регіонах країни, переважна більшість яких була створена завдяки її ініціативі та всебічній підтримці. З них 36 центрів є високоспеціалізованими і надають повний обсяг кардіохірургічної допомоги. Сьогодні ми живемо і працюємо у режимі воєнного часу. Але АССХ України продовжує свою місію у створенні єдиного національного простору з надання доступної високоякісної багаторівневої допомоги з лікування та профілактики серцево-судинних захворювань, підвищення рівня здоров'я населення загалом. Ми не відступаємо від свого головного принципу діяльності – гармонійного поєднання безпосереднього вдосконалення кардіохірургічних та інтервенційних методів лікування захворювань серцево-судинної системи з мультидисциплінарними підходами щодо поліпшення здоров'я та якості життя людини.

Зараз ми разом зі всією країною працюємо над першими сторінками новітньої історії світової цивілізації. Україна опинилась в епіцентрі неймовірно скрутних подій у боротьбі за волю та незалежність і власну демократію з жорстоким агресором, якого світ не бачив з часів Другої світової війни. І, безсумнівно, ми переможемо. Слава Україні!

В. В. Лазоришинець,
академік НАМН України,
член-кореспондент НАН України,
директор ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова НАМН України»,
завідувач кафедри хірургії серця та магістральних судин Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика,
голова правління Асоціації серцево-судинних хірургів України